

KRITIK

plötsligt om ett fucked up Amerika 2008. Bränner till.

___/CAROLINE RINGSKOG FERRADA-NOLI

MODE

DET HANDLAR OM SAMMANHANG

I våras röstades en smaragdgrön klänning fram som den bästa filmkostymen genom tiderna. Eftersom människors minne är pinsamt kort satt den varken på Scarlett O'Hara eller ens drottning Elizabeth. Den hängde på Keira Knightleys rollfigur i fjolårets *Försoning*. Till skillnad från liknande historielösa omröstningar träffade denna ändå ganska rätt, den gröna klänningen är faktiskt ett konststycke i att väva in kläder i filmhelheten. Kostymören Jacqueline Durran, som också gjort mycket extremrealism i samarbete med Mike Leigh, hör utan tvivel till en av de skickligaste inom området.

VÄRLDENS BÄSTA?

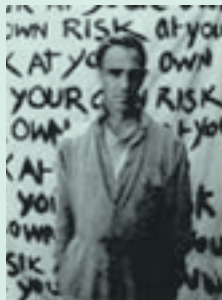

HAKELIUS GENOMSRYD AV KONSERVATISM.

Men i tider av oförblomnad nostalgi och Brideshead-backlash känns den där överbrittiska överklassromantiken lite övertydligt möjlig. Unga män talar fullständigt oironiskt om "kvalitet" och värjer sig oreflekterat mot minsta lilla frågetecken kring kopplingarna mellan konservatism och tweed med Johan Hakelius och Mats Svegfors som enda

undantagen – de lever åtminstone sin gubbighet fullt ut. Det rycker alltså ovanligt mycket i förändringsnerven, låt oss gå vidare och hitta på något nytt, snälla.

Inte nytt i betydelsen Pradas spetskjolar eller höstens franstrend (wtf, fransar? Säg den säsong som var fransfri de senaste tio åren). Det finns ju så mycket gammalt roligt att exploatera. Ta 80-talet i stället och dräm till med den mest estetiska trion någonsin: Derek Jarman, Tilda Swinton och Sandy Powell.

DEREK. EN HOMO MANSMAN?

CARAVAGGIO. FILMEN.

WITTGENSTEIN. SOM SYNES FILOSOF.

När det yngre gardet film-skribenter sitter med samma lista av favoriter just nu (*Hellboy 2*, *Tropic thunder*, valfri "udda" film) och en trött högt/lågt-debatt pyst ut från kultursidorna, då känns det plötsligt väldigt tilltalande att gräva ner sig i den galna sidan av 80-talet. Den satte verkligen modet i ett sammanhang, gjorde konst av det, i den enda position som kläder kan vara konst – som del av en helhet. Något som är underbart pretentiöst för sådana som definitivt inte var med.

Derek Jarman var halvvlyckad målare under 60-talet men skaffade

under 70-talet filmkamera. Han hann med ett stort antal kortare och längre filmer, plus några musikvideor för The Smiths och Pet Shop Boys innan han dog i aids 1994. 1986 spelade Tilda Swinton en av huvudrollerna i hans film *Caravaggio*, om målaren med samma namn som under renässansen målade sina rännstenvänner till homoerotiska helgon och sålde tavlorna till kyrkan. Sandy Powell var kostymören i filmen och hade tidigare jobbat med dans och experimentell teater. Det är befriande att titta på, mil från *Sex and the city*, anakronistiskt ut i fingerspetsarna när Powell skapar en ytterst genomtänkt helhet med hjälp av ett fåtal dräktdetaljer. I *Wittgenstein* som gjordes året innan Jarman dog – han var så sjuk att han delvis förlorat synen – låter hon den brunklädde Karl Johnson i rollen som filosofen utgöra centrum, runt honom rör sig resten av skådespelarna i klara, enkla färger.

Sandy Powell har fortsatt göra fantastiska filmkostymer (Scorseses *The aviator*, samarbeten med Todd Haynes i *Velvet goldmine* och *Far from heaven*), och Tilda Swinton har fortsatt vara en av få påminnelser om hur film och mode faktiskt hänger ihop.

Så det enda jag vill ha i vinter är en sån där extremt stor militärrock som igen och igen dyker upp i Jarmans *Edward II* från 1991.

___/AGNES AF GEIJERSTAM

FORM

DESIGN S, SOM I STRUNT

Helgen innan det här skrivs är det tidig höst. Det är då allt känns möjligt. Alla är utvilade. Inte ens klimathotet känns överskuggande. Folk gifter sig, börjar plugga och jag passade på att ha födelsedagskalas. För min del var det dags för ett sådant där kalas man bara har ibland. Därför fick jag möjligheten att träffa en massa människor jag inte sett på länge. Bland dem Henrik Håkansson. Förutom att vara allmänt trevlig, hänga på min fest och se ut som tennisspelaren Ilie Nastase gjorde 1973 är Henrik konstnär. Henriks arbeten är ett slags hyllning till naturen som i korthet går ut på att manipulera och övervaka ett utsnitt ur densamma. Små privata